

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การบริหารงานวิชาการถือเป็นงานหลักของโรงเรียนมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในการประกันคุณภาพการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 47 ให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏชัดเจนเมื่อการบริหารงานวิชาการประสบผลสำเร็จ ตรงกับที่ อูทัย บุญประเสริฐ (2538 : 62) ได้กล่าวไว้ว่า งานสำคัญของโรงเรียน คือ งานวิชาการ งานวิชาการเป็นงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับผู้เรียนที่จะช่วยพัฒนาสติปัญญา ความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร การบริหารงานวิชาการจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญสูง ต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการบริหารงาน โรงเรียน แต่การบริหารงานวิชาการ โรงเรียนจะมีคุณภาพมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการ ที่สำคัญที่สุดได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญแก่งานวิชาการ ต้องเข้าใจขอบเขตการดำเนินงานและภาระหน้าที่ของการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นอย่างดี

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเห็นได้ชัดเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์และระบบการสื่อสาร รวมทั้งการที่ประเทศไทยได้มีการติดต่อสัมพันธ์กับประชาคมโลกอย่างกว้างขวางขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2535 : ความนำ) การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ ทำให้บุคคลและสังคมปรับตัวตามไม่ทัน และก่อให้เกิดความไม่สมดุลระหว่างการพัฒนาทางด้านวัตถุและการพัฒนาทางด้านจิตใจ ระหว่างการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระหว่างการให้ความสำคัญกับวิทยาการสมัยใหม่ และวัฒนธรรมนอก ชุมชนกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นรวมทั้งการพึ่งพาอาศัยกันกับการพึ่งพาอาศัยตนเอง ทั้งในระดับบุคคลและชุมชน รัฐบาลมีความเชื่อมั่นพื้นฐานว่า การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพและมีการศึกษาที่เป็นไปตามแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและวัฒนธรรมของประเทศจะสามารถสร้างสรรค์

ความเจริญก้าวหน้าในสังคมไทยทั้งยังสร้างความสมดุลและความกลมกลืนของการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ได้

เพื่อรองรับความเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาประเทศให้เป็นที่ไปตามเป้าหมายให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและต่อเนื่องมีคุณภาพมีคุณธรรมร่วมพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฐานความรู้ และทำให้ประเทศมีศักยภาพในการแข่งขันเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 ก : 2) รัฐบาลมีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ กระทรวงศึกษาธิการขึ้นไปมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 โดยสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งมีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจสู่สถานศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาให้มีความคล่องตัว มีอิสระในการบริหารจัดการเป็นที่ไปตามการบริหารจัดการที่ใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School Based Management : SBM) เพื่อเป็นการสร้างรากฐานและความเข้มแข็งให้สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องมีคุณภาพได้มาตรฐานประกอบกับ พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 34 (2) ที่กำหนด โรงเรียนมีฐานะเป็นนิติบุคคลซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ตามแนวทางปฏิรูประบบราชการที่มุ่งหวังจะเห็นการจัดการศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสร้างควมพึงพอใจแก่ประชาชน (พรชัย ภาพันท์. 2547 : 39) ซึ่งการบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 28 กำหนดให้มีเขตพื้นที่การศึกษารองรับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาและเมื่อวันที่ 7 กรกฎาคม 2546 กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศกำหนดเขตพื้นที่การศึกษาทั่วประเทศออกเป็น 175 เขต มีการยุบรวมหน่วยงานทางการศึกษาบางหน่วยงานในเขตพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด/อำเภอ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด/อำเภอ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด ไปเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และให้สถานศึกษาหน่วยงานข้างต้นที่ตั้งอยู่ในเขตท้องที่อำเภอให้เป็นสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งให้ข้าราชการและลูกจ้างที่ปฏิบัติงานตามหน่วยงานดังกล่าวมาปฏิบัติงานที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานั้นๆ โดยเป็นส่วนราชการส่วนกลาง สังกัดและขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

งานหลักที่สำคัญของการบริหารสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541 ข : 84) ได้แก่ งานวิชาการไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาประเภทใดมาตรฐานและคุณภาพของสถานศึกษาจะพิจารณาได้จากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากงานวิชาการเป็นงานที่

เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัด โปรแกรมการศึกษา การจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร มัธยมศึกษาตอนต้นเป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษาจะต้องเตรียม การต่าง ๆ ให้พร้อม เช่น การพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ความสามารถเข้าใจแนวปฏิบัติตาม หลักสูตร มีการนิเทศติดตามและประเมินผลที่จะช่วยให้การนำหลักสูตรไปใช้อย่างถูกต้องงาน วิชาการถือว่าเป็นงานเฉพาะด้านที่มีความสำคัญมากที่สุด ผู้บริหาร โรงเรียนทุกคนควรรับผิดชอบ และให้ความสำคัญแก่งานวิชาการเป็นอันดับหนึ่ง เพราะหน้าที่ของ โรงเรียนคือ การให้บริการทาง วิชาการ ในทำนองเดียวกัน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 4) ได้ให้ ความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการเป็นงานที่สำคัญที่สุดส่วนงานอื่น ๆ เป็นงานที่สนับสนุนให้ การดำเนินงานวิชาการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องให้ความสนใจและตระหนักถึง หน้าที่ความรับผิดชอบรู้จักปรับปรุงตนเองและเข้าใจงานวิชาการ สามารถเป็นผู้นำครูด้านงาน วิชาการได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 เป็นบทบัญญัติที่ให้ทิศทางในการปฏิรูปการเรียนรู้ที่ชัดเจน แม้ว่าการปฏิรูปการเรียนรู้ของชาติเป็น งานที่ยาก แต่เป็นภารกิจที่ยิ่งใหญ่ที่มุ่งสัมฤทธิ์ผล ทั้งนี้ทุกส่วนของสังคมไม่ว่าฝ่ายนโยบาย พ่อแม่ ครู ผู้เรียน ผู้บริหาร ชุมชนต้องมีความเข้าใจตรงกันและเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิรูปครั้งนี้ โดย มุ่งหวังที่จะได้เห็นคนไทยที่พึงประสงค์ เป็นทั้งคนดี คนเก่ง และมีความสุข นอกจากนี้ยังมีส่วนที่ เกี่ยวข้องกับงานวิชาการที่สำคัญ คือ หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบประกันคุณภาพภายนอก หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไป ตามกฎกระทรวง มาตรา 48 ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการ บริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงาน ต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และ มาตรฐานการศึกษาเพื่อรับรองการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากร ทั้งด้านผู้ผลิตและผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มาตรา 66 ผู้เรียนมีสิทธิได้รับ การพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มี ความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดชีวิต มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา รวมทั้งติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิด

การใช้ที่คุ้มค่าและเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 48 โรงเรียน ซึ่งจากการรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (National Test) ในปีการศึกษา 2553 ที่ผ่านมามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับชาติ ไม่ปรากฏว่าวิชาใดที่นักเรียนได้คะแนนเฉลี่ยถึงระดับร้อยละ 50 แสดงให้เห็นว่าการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษายังไม่บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่กำหนดไว้ การเปลี่ยนแปลงการจัดระบบโครงสร้างการบริหารการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการสู่การจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาดังกล่าว ประกอบกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 มีความต้องการที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งบุคคลที่รับผิดชอบและมีส่วนพัฒนาผลดำเนินงานวิชาการให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพคือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ ประธานกรรมการสถานศึกษา และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายที่จะร่วมมือกันให้การดำเนินงานให้สำเร็จและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประเทศชาติ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เพื่อทราบระดับการดำเนินงาน และข้อเสนอแนะ ในการนำผลการวิจัยที่ได้ใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

สมมุติฐานการวิจัย

บุคลากรที่มีสถานภาพและปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ใช้ในขอบข่ายงานวิชาการของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจให้สถานศึกษา ซึ่งผู้วิจัยตั้งเคราะห์ได้ 6 ด้าน ได้แก่

1. การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา
2. การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน
3. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
5. การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ
6. การวัดผลประเมินผลการเรียน และงานลงทะเบียนนักเรียน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในปีการศึกษา 2553 ซึ่งมีประชากรกลุ่มตัวอย่างและตัวแปรที่ศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 48 โรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 144 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 48 คน ครูวิชาการจำนวน 48 คน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 48 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 จำนวนทั้งสิ้น 126 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 42 คน

ครูวิชาการ 42 คน และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 42 คนได้มาโดยการใช้โรงเรียนเป็นหน่วยสุ่ม (Sampling Unit) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยการใช้ตารางเจจส์และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

2.1.1 สถานภาพ จำแนกเป็น

- 1) ผู้บริหารสถานศึกษา
- 2) ครูวิชาการ
- 3) ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.1.2 ขนาดโรงเรียน จำแนกเป็น

- 1) โรงเรียนขนาดเล็ก
- 2) โรงเรียนขนาดใหญ่

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ

และประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีต่อสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ในปีการศึกษา 2553 ตามขอบข่ายงานของการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาผู้วิจัยสังเคราะห์ได้ 6 ด้าน ดังนี้

2.2.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

2.2.2 การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน

2.2.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.2.4 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2.5 การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ

2.2.6 การวัดผลประเมินผลการเรียนและงานลงทะเบียนนักเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการบริหารงานวิชาการ หมายถึง การปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารงานวิชาการ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ซึ่งกำหนดไว้ 6 ด้าน

1.1 การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ในสถานศึกษา โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากรให้เกิดความรู้ความเข้าใจ

และสามารถนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การศึกษาและวิเคราะห์ระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายรับรู้และถือปฏิบัติเป็นแนวเดียวกันจัดทำร่างระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของ และ การนำหลักสูตรระดับชาติมาปรับให้เหมาะสมกับแต่ละท้องถิ่น

1.2 การจัดดำเนินการเกี่ยวกับการเรียนการสอน หมายถึง แบบแผนการดำเนินการสอนที่ได้รับการจัดเป็นระบบ อย่างสัมพันธ์สอดคล้องการสอนที่รูปแบบนั้นยึดถือ และได้รับการพิสูจน์ การทดสอบว่ามีประสิทธิภาพสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายเฉพาะของรูปแบบนั้น ๆ โดยทั่วไปแบบแผนการดำเนิน การสอนดังกล่าว มักประกอบด้วย ทฤษฎี/หลักการที่รูปแบบนั้นยึดถือและกระบวนการที่มีลักษณะเฉพาะอันจะนำผู้เรียน ไปสู่จุดมุ่งหมายเฉพาะที่รูปแบบนั้นกำหนดซึ่งผู้สอนสามารถนำไปใช้เป็นแบบแผนหรือแบบอย่างในการจัดและดำเนินการสอนอื่น ๆ ที่มีจุดมุ่งหมายเฉพาะเช่นเดียวกันได้ การศึกษาวิเคราะห์ การคัดเลือกหนังสือเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่มีคุณภาพสอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อเป็นหนังสือแบบเรียนเพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอน มีการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการเพื่อกำหนดทิศทาง วิสัยทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการ โดยส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรม ศึกษาวิจัยสนับสนุนให้มีการเผยแพร่งานวิจัยหรือการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนให้กับองค์กร บุคคล ครอบครัว และหน่วยงานอื่น การจัดทำแผนการดำเนินการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูหรือบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา และการติดตามผลประเมินผลการจัดการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา

1.4 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง การวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ตามระบบการประกันคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาโดยการจัดโครงสร้างสถานศึกษาและประสานงานกับสำนักรับรองมาตรฐานการศึกษาและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประเมินสถานศึกษาเพื่อเป็นฐานในการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อรองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายใน โดยการกำหนดการประเมิน ให้เป็นไปตามขั้นตอนกระบวนการในการนิเทศภายใน โดยพัฒนาบุคลากรในการดำเนินงานนิเทศให้มีความรู้ความเข้าใจงานนิเทศภายใน โดยการนำผลที่ได้จากการนิเทศมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนช่วยเหลือและการกำกับติดตามผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง

1.5 การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ หมายถึง การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ หมายถึง แนวทางการปฏิบัติงานการวางแผนเป็นกระบวนการที่สถานศึกษา

ได้กำหนดขึ้นเพื่อการปฏิบัติงานในอนาคตตามความจำเป็นที่จะต้องปฏิบัติก่อนหลังการวางแผนงานวิชาการในสถานศึกษา จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะต้องปฏิบัติเพื่อให้ได้บรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลให้ได้มากที่สุด การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับเนื้อหา หลักสูตร จุดประสงค์การเรียนรู้ ในกลุ่มสาระต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การวางแผนดำเนินงานพัฒนากิจกรรมแหล่งเรียนรู้ การจัดระบบ การจัดกิจกรรมของแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาให้ถูกต้องตามขั้นตอนการประเมินผลให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามหลักสูตร และบูรณาการ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการจัดห้องเรียน แหล่งเรียนรู้ให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการ สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานการศึกษา จัดให้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจ เพิ่มความพร้อมใช้ทรัพยากรร่วมกันให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกัน ได้รับความช่วยเหลือทางด้านวิชาการตามความเหมาะสมและจำเป็นส่งเสริมและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ มีวิทยากรภายนอกและภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เป็นแหล่งวิทยาการของชุมชนและให้บริการด้านวิชาการที่สามารถเชื่อมโยงหรือแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในที่อื่น ๆ

1.6 การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ และงานลงทะเบียนนักเรียน หมายถึง การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน หมายถึง การจัดหาเครื่องมือการกำหนดระยะขั้นตอนและวิธีการในการวัดผล และประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยการนำผลการประเมินมาวางแผนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนการทดสอบภาคปฏิบัติ สามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอนวิธีการวัดผลและประเมินผลการวิเคราะห์ผลสรุปจากการประเมิน เพื่อหาแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนและนำมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพโดยนำไปพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเพียงพอ

2. สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง สถานศึกษาโดยเปิดดำเนินการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเดิม) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

3. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ โรงเรียนและผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าวของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

4. ครูวิชาการ หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารสถานศึกษา ให้ปฏิบัติงานในหน้าที่หัวหน้าฝ่ายวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

5. ประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ดำรงตำแหน่งประธาน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4

6. ขนาดของสถานศึกษา หมายถึง จำนวนนักเรียนที่มีอยู่ในโรงเรียน โดยใช้ จำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547 : 9) แบ่งออกเป็น 2 ขนาดคือ

6.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน

6.2 สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวนนักเรียนเกินกว่า 300 คนขึ้นไป

7. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 หมายถึง หน่วยงาน ที่มีอำนาจหน้าที่บริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐและเอกชน ซึ่งเป็นหน่วยงานใน สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหาร และจัดการศึกษา และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีท้องที่รับผิดชอบในจังหวัด อุดรธานี ได้แก่ อำเภอกุดจับ อำเภอบ้านผือ อำเภอน้ำโสม และอำเภอนายูง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงสภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ตามภารกิจหลัก 6 ด้าน คือ การพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา การจัดดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาและส่งเสริมทางด้านวิชาการ และการวัดผลประเมินผลการเรียน และงานลงทะเบียนนักเรียน

2. เพื่อเป็นข้อเสนอแนะ สำหรับการนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานี เขต 4 ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น